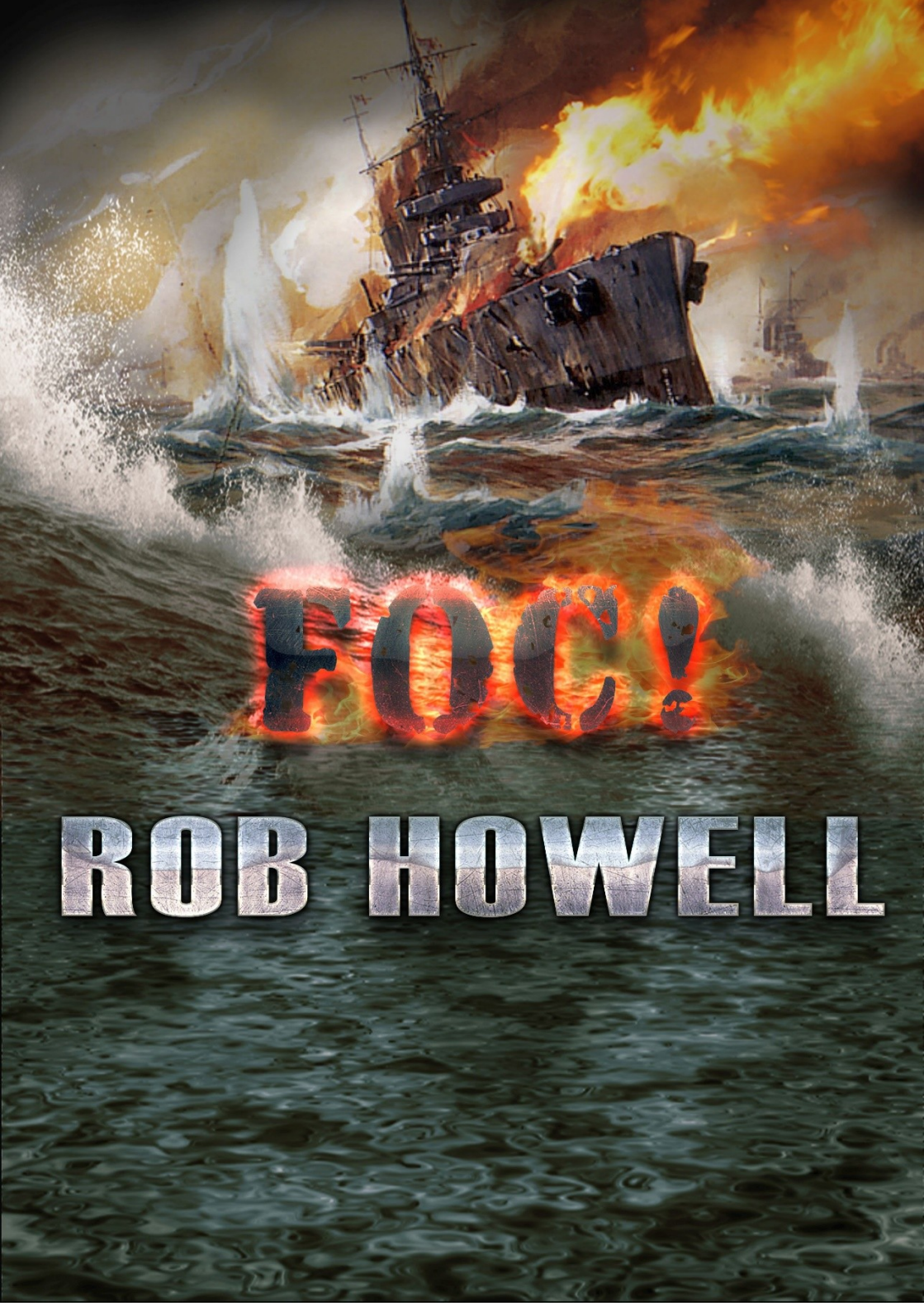
FOC!
ROB HOWELL

Rob Howell

FOC!

Versiunea în limba română

UNCRIS

* * * * *

Escadra a ocolit Punta Maisi, provocând flota spaniolă din Santiago de Cuba să iasă și să o înfrunte. Marinarii stăteau pe aproape de posturile lor, așteptând cu nerăbdare chemarea *Alarmei*. Caraibele *dansau* sub soarele strălucitor al dimineții, răsfrângându-le surescitarea.

Niciun semn al acestei emoții nu apărea pe chipul lui *Captain*[1] Arthur Crenshaw, dar, la fel ca mulți dintre marinari, el sperase să ducă această bătălie cu un deceniu în urmă.

Dar poate că acesta este momentul potrivit. Bulgarii s-au eliberat de otomani cu o lună în urmă. Austriecii s-au întins prea mult în Bosnia. Și, bineînțeles, Theodore Roosevelt a câștigat în sfârșit. Da, aceasta va fi dimineața, și poate că 1908 va fi amintit ca fiind momentul în care monarhiile din Europa încep în sfârșit să moară.

— *Captain*, a spus un *ensign*[2] în timp ce-și cobora un stadimetru de la ochi, distanța până în *Texas* 420 de metri.

— Mulțumesc, domnule Thompson. Domnule Aitken, vă rog să aveți bunăvoința de a cere[3] la sala motoarelor să mărească rotația elicei.

— *Aye*,[4] *sir*, a răspuns timonierul.

A răsucit manivela de la telegraful către sala motoarelor.

---

[1] captain – grad militar în US Navy (cod NATO OF-5); echivalent *comandor*/*colonel*. Dar, există și cutuma de adresare către comandantul de navă pe numele funcției (căpitan), indiferent de gradul militar al acestuia.

[2] ensign – grad militar în US Navy (cod NATO OF-1); echivalent *aspirant*/*sublocotenent*.

[3] politețe – acțiunea are loc în anul 1908. Ofițerii din US Navy erau formați la vechea școală a Royal Navy (marina engleză), de aici și modul extrem de politicos de adresare a ofițerilor superiori către subordonații lor (trecutele vremi când sintagma '*Officer* & *Gentleman*' era cu adevărat reală).

[4] aye – termen provenit din scoțiana arhaică. A*ye-aye* este formula regulamentară de confirmare a odinelor primite, în marinele militare engleză și americană.

Nu era prima dată când Crenshaw dădea acest ordin. Îi plăcea nava, dar era cea mai veche din escadră și adesea se chinuia să-și păstreze locul în formație, chiar și atunci când naviga în pupa navei-soră.

S-a uitat prin binoclu. USS *Connecticut* — pe care *Rear Admiral*[5] Robley D. Evans și-a arborat pavilionul — conducea escadra. În pupa navei-amiral a lui *Fighting Bob*[6] naviga *Kansas*, navă-sora a lui *Connecticut*, iar *Texas* o urma. Comanda lui Crenshaw era ultima dintre marile nave de luptă. Cu toate acestea, două crucișătoare blindate o urmau, *Pennsylvania* și *West Virginia*, la fel ca și nava de aprovizionare, frigorifică, *Culgoa*. Trei Divizioane de nave torpiloare escortau această linie, una în față și câte una pe fiecare flanc.

— Semnal de la nava-amiral, a raportat *Lieutenant*[7] Pope Washington, ofițerul semnalizator.

— Da, domnule Washington?

— *Delong* a reperat flota spaniolă, cu două puncte la tribord, la 27.000 de metri. *Admiral* Evans transmite tuturor complimente, iar escadra trebuie să mărească viteza la douăsprezece noduri și să înainteze în linie pe cap 200.

Crenshaw a dat din cap. *Bun, putem să-i înghesuim pe spanioli cu spatele la țărmul cubanez*.

— Vă mulțumesc, domnule Washington. Confirmați.

Se întoarse către timonă.

— Domnule Aitken, vă rog să măriți viteza la 12 noduri și să rămâneți pe poziție în pupa lui *Texas*, pe curs 200.

— Mărim viteza la 12 noduri, *aye*. Continuăm să rămânem în linie cu *Texas* pe curs 200, *aye*.

Nava se mișca inconfortabil în timp ce își urma sora. Chiar și această mare moderată le îngreuna amândurora navigația. Cele două cuirasate din fața lor tăiau valurile și vântul cu o grație lină și liniștită, în ciuda faptului că fiecare dintre ele avea un

---

[5] Rear Admiral – grad militar în US Navy (cod NATO OF-6); echivalent *contraamiral de flotilă/general de brigadă*.

[6] Fighting Bob – porecla lui Robley Dunglison Evans (1846 – 1912), *rear admiral* în the US Navy, care a fost sub arme din perioada Războiului Civil american, până la Războiul Americano-Spaniol.

[7] lieutenant – grad militar în US Navy (cod NATO OF-2); echivalent *căpitan*.

deplasament de peste două ori mai mare decât comanda lui Crenshaw. Cuirasatele din clasa *Connecticut* erau mândria marinei americane, dar Crenshaw era exact acolo unde dorea să fie. Poate că nava se *tăvălea* sub el, dar el iubise această navă încă de când s-a urcat pentru prima dată la bordul ei, ca proaspăt cadet.

Crenshaw a mângâiat oțelul blindajului punții de comandă. *Fata care mi-a furat inima*. Aștepta și ea acest *dans*, mai ales acum, când a fost *împodobită* cu noile tunuri mai mari, de calibrul 6 *inch*, adăugate la reparația din iarna trecută.

— Sunați *Alarma*, la posturile de luptă.

— *Bosun*[8], continuă Crenshaw.

— *Aye*, *Captain*?

— Notați ora și data contactului în jurnalul de bord.

— *Aye*, *sir*. 9:47 AM, 8 decembrie 1908, contact raportat de torpilorul *Delong*.

Răspunsul flegmatic al bărbatului mai în vârstă a atenuat tensiunea lui Crenshaw. Nielson fusese timonier (*coxswain*) pe această navă în timpul primei croaziere a lui Crenshaw și îl urmase pe *midshipman*[9] după acea călătorie plină de evenimente.

Nu l-am întrebat niciodată de ce a vrut să rămână cu mine, a meditat Crenshaw, *dar sunt al naibii de bucuros că a făcut-o*. Clipi la amintirea acelui moment și s-a uitat la ofițerul său executiv.

— Domnule Bronson, aveți amabilitatea de a ordona ca bateriile principale și intermediare să fie încărcate cu obuze perforante.

— *Aye*, *aye*.

Commander[10] Amon Bronson, s-a aplecat spre tuburile portavoce.

— Semnal de la nava-amiral, *sir*, direct pentru noi, a adăugat Washington.

---

[8] boatswain (bo's'n, bos'n, bosun, deck boss) – subofițerul cu cel mai înalt grad dintre cei de pe Puntea de Comandă (echivalent cu *șef de echipaj*).
[9] midshipman – ofițer-cadet la Academia navală.
[10] commander – grad militar în US (cod NATO OF-4); echivalent *căpitan-comandor/locotenent-colonel.*

— Da?

— Amiralul ar dori să știe viteza noastră maximă în condițiile actuale.

Crenshaw a aruncat o privire spre Bronson, dar a decis să-i dea ceva de făcut unui a *midshipman* neliniștit care se agita pe punte.

— Domnule Howell. Vreți să fiți amabil să vă consultați cu *Commander* Morris? Trebuie să știu cât de multă viteză ne va mai da *doamna* noastră, dacă vom avea nevoie.

*Midshipman*ul, fiul primului *section commander* al lui Crenshaw, a dat din cap și a luat-o la fugă. *Captain* i-a aruncat o privire lui Nielson, care a zâmbit ușor.

— *Captain*, un alt semnal de la nava-amiral. *Delong* raportează două cuirasate din clasa *España*, trei crucișătoare blindate și șase nave mai mici.

— Asta se potrivește cu rapoartele noastre despre întreaga escadră din Santiago de Cuba, *sir*, a adăugat Bronson.

— Mulțumesc, *Commander*. Frumos din partea lor să ni se alăture, nu-i așa?

— Da, *sir*. Probabil că au accelerat la maxim când ne-au văzut.

Iubita mustață ghidon a lui Bronson s-a strâmbat deasupra zâmbetului său.

Lieutenant Washington a continuat:

— Complimentele amiralului, iar noi trebuie să ne concentrăm asupra crucișătoarele blindate împreună cu *Texas* și *Pennsylvania*. *West Virginia* și *Culgoa* trebuie să încetinească și să rămână în afara razei de acțiune.

Ochii lui Crenshaw s-au îngustat.

Connecticut și *Kansas erau construite pentru a lupta cu nave precum España*, *dar și noi eram la fel, cel puțin la un moment dat. Se presupune că spaniolii ar trebui să aibă mai multe nave în Caraibe, inclusiv încă două España*. *Dacă va trebui să luptăm cu restul flotei spaniole înainte de a putea repara Connecticut de orice avarie pe care o vor suferi astăzi, ne vom dori ca oamenii să fi ascultat apelul președintelui ales Roosevelt de a*

avea un băț[11] *mai mare în ultimii zece ani. Cu siguranță ar fi frumos să avem Minnesota și New Hampshire aici, în loc să fie pe jumătate construite în șantierele lor navale. Sau dacă spaniolii nu și-ar fi vândut posesiunile din Pacific germanilor pentru a-și putea permite Planul Flotei din 1903.*

Privea impasibil de pe puntea de comandă. Dar nimic din toate astea nu mai contează acum.

— Confirmați ordinul.

Midshipman Howell a venit în fugă și a salutat.

— Complimentele *Commander*ului Morris, *sir*. Crede că vă poate da încă patru noduri, poate chiar șase, deși dacă doriți să rămâneți la această viteză pentru mult timp, el cere eliberarea tuturor cărbunarilor de rezervă de la celelalte sarcini.

— Mulțumesc, domnule Howell.

Crenshaw s-a întors spre ofițerul de semnalizare.

— Domnule Washington, vă rog să-l informați pe *Admiral* Evans că îi putem garanta șaisprezece noduri.

Apoi s-a întors către *bosun*.

— Domnule Nielson. Vreți să formați echipe care să servească drept cărbunari?

— *Aye*, *Captain*.

A suflat în fluier[12] un semnal complicat, iar ca răspuns, trompetele au răsunat în toată nava.

— Mulțumesc.

Crenshaw s-a întors spre aspirant:

— Domnule Howell. Acum aveți amabilitatea de a vedea dacă *Lieutenant* Boyd are tot ce-i trebuie.

Howell s-a întors, dar înainte de a putea fugi, Crenshaw i s-a adresat cu blândețe:.

— Domnule Howell.

— Ăăă? s-a întors băiatul.

---

[11] big stick – par. Ideologia/diplomația/politica 'Big stick' – zicere a Președintelui american Theodore Roosevelt referitoare la stilul de politică externă: "*vorbește cu blândețe, dar ține în mână un par*".

[12] fluierul *bosun*ului (boatswain's call) – fluier fără diafgramă utilizat de *bosun* pentru transmiterea comenzilor pe navă. Are o formă specială, cu componente denumite cu termeni marinărești: *tun, geamandură, chilă, za*.

— Domnule Howell, ce trebuie să faci când primești un ordin?

Ochii lui Howell s-au mărit.

— Ăăă... să confirm.

— Acum... Crenshaw făcu o pauză. Ați fi atât de amabil să vorbiți cu *Lieutenant* Boyd și să vedeți dacă are nevoie de ceva?

— *Aye*, *Captain*, a salutat *midshipman* și s-a grăbit să părăsească puntea, cu obrajii arzând.

Crenshaw îl putea ierta pe băiat că uitase să confirme cum se cuvine primirea unui ordin, pentru că intra pentru prima dată în luptă. Dar nu de două ori. Pe chipul lui Nielson se citea un zâmbet.

Crenshaw i-a întors privirea, cu ochii sclipitori, pentru că-și amintea de *bosun*ul care l-a pedepsit pe Cadetul Crenshaw lângă tunurile originale de 6 *inch* ale acestei nave pentru exact aceeași infracțiune.

Cred că a fost mai blând cu mine. Cu siguranță nu m-a pedepsit așa cum am făcut-o eu cu cei doi idioți pe care i-am împiedicat să-și aprindă țigările cubaneze recent achiziționate lângă buncărele de cărbune, când eram acostați în Havana. Țigări aprinse lângă praful de cărbune? Cred că aș prefera ca unul dintre cuirasatele spaniole să-mi lovească nava drept în bord.

Umorul lui s-a estompat pe măsură ce *Texas* transmitea mai multe semnale.

— Nava-amiral către Divizionul-2 de nave torpiloare. Avansați și pregătiți-vă pentru o cursă. Divizionul-1 torpiloare să se deplaseze un punct spre sud și să ne acopere flancul stâng, a raportat Washington.

Crenshaw a dat din cap. Are sens. *Admiralul* Evans va trimite, fără îndoială, Divizonul-1 mai târziu, dar este destul de isteț ca să se asigura că nu vom avea surprize neplăcute. În legătură cu acest subiect...

— Domnule Washington, ați fi atât de amabil să detașați un ajutor pentru a supraveghea Divizionul-1 torpiloare? Vreau să știu imediat dacă semnalizează ceva.

— *Aye*, *aye*, *Captain*.

Observatorul din cuibul-de-cioară[13] a sunat Puntea.

— Inamicul la vedere! Navighează pe direcția 285, la aproximativ paisprezece mii de metri.

— *Bosun*, fii amabil și notează asta în jurnal. De asemenea, te rog să notezi ce observator i-a reperat primul.

— *Aye, aye, sir*.

Domnul Nielson a adăugat nota în timp ce *Midshipman* Howell s-a întors în goană.

— Complimentele domnului Boyd, *sir*, și vă roagă să măriți viteza pentru ca artileriștii săi să poată deschide focul mai repede.

Echipajul de pe punte a chicotit.

— Foarte bine, domnule Howell. Voi face tot posibilul pentru a-l mulțumi.

În timp ce Crenshaw și Bronson își îndreptau binoclurile spre vest, străduindu-se să îi vadă pe spanioli cu ochii lor, o serie de bubuituri au reverberat peste apele mării.

— Spaniolii au deschis focul, *sir*, a comentat domnul Bronson.

— Deja, *sir*? a răbufnit *Midshipman* Howell.

Crenshaw a ridicat o sprânceană la el.

Acesta a roșit și s-a bâlbâit:

— Eu, ăăă..., adică, pare să fie departe.

Crenshaw a dat din cap.

— Așa este, domnule Howell. Cu toate acestea, spaniolii au proiectat navele din *Clasa España* pentru a lupta la o distanță mai mare decât *Connecticut*urile noastre. Tunurile lor de 12 *inch* pot trage la mult peste douăzeci de mii de metri...

— Douăzeci de mii!

— Da, domnule Howell.

— Dar, *sir*, chiar și tunurile de 12 *inch* de pe *Connecticut* și *Kansas* nu pot ajunge decât la..., *Midshipman* a făcut o pauză – nouăsprezece mii, cred.

---

[13] cuib-de-cioară – platformă/post de observație plasat în partea superioară a catargului principal.

— Aveți dreptate, domnule Howell. Și cam atât de departe pot ajunge și cele de 10 *inch* ale noastre. Totuși, nu ar trebui să mă îngrijorez. Vreunul dintre proiectilele lor și-a nimerit ținta?

Midshipman a aruncat o privire pe fereastră.

— Nu, *sir*.

— Este teribil de greu să nimerești o țintă la distanța asta și mă îndoiesc că artileria spaniolă este la fel de bună ca a noastră. *Fighting Bob* știe ce face. Mă îndoiesc că ne va ordona să deschidem focul înainte de a ajunge la zece mii de metri sau cam așa ceva.

— *Sir*, raport de la observatori, a spus *Commander* Bronson. Două dintre crucișătoarele blindate sunt din Clasa *Princess de Asturias*. Ultimul are trei coșuri.

— *Reina Regente*?, întrebă Crenshaw.

— Probabil.

— Asupra cui trag crucișătoarele lor?

— Se pare că spre *Kansas*.

Ca și cum ar fi răspuns, o imensă coloană de apă se ridică lângă *Kansas*. A navigat prin ea, ignorându-o ca și cum nu ar fi fost decât o ploaie ușoară și plăcută într-o zi de vară.

— O ratare clară, *sir*.

— Ne vom concentra asupra lui *Asturias*. Sunt modele mai vechi, dar *Regente* are doar tunuri de 5,5 inch, față de cele de 9,4 de pe *Asturias*.

— Nu ar trebui să aibă tuburi torpiloare?

— Și noi avem, domnule Bronson. Și noi avem. Presupun că sunt încărcate dacă am nevoie de ele? Crenshaw a zâmbit ușor.

— Sunt, *Captain* Bronson i-a întors zâmbetul. Și, bineînțeles, toate tunurile raportează că sunt pregătite și încărcate cu obuze perforante.

— Excelent. Nava noastră este pe măsura căpitanului ei.

O glumă proastă, dar fiecare lucru ajută.

— Așa este, *sir*.

Mustața lui Bronson s-a strâmbat din nou.

Lieutenant Washington raportă:

— *Captain*, ordine de la nava-amiral către toată escadra. Toate navele, viteza șaisprezece noduri.

— Am înțeles.

S-a întors către timonier.

— Toată viteza înainte, domnule Aitken. *Doamna* noastră a vrut această luptă încă de când a fost lansată la apă. Să nu mai zăbovim.

— *Aye*, *aye*, *sir*, a răspuns timonierul cu un zâmbet.

— Distanța până la *Asturias*?

— Zece mii de metri, a răspuns secundul.

— Pregătiți bateriile principale și cele de șase *inch* de la tribord.

— *Aye*, *aye*, dar a ezitat. *Captain*...

— Sunt conștient că cele de șase *inch* vor fi la raza maximă de acțiune, dar vom reduce asta destul de curând.

— Este adevărat, a fost de acord Bronson.

— Semnal de la nava-amiral. Deschideți focul la nouă mii de metri.

— Am înțeles.

Prin binoclul său, Crenshaw s-a uitat intens la *Asturias* aflată în frunte, în timp ce escadrele se apropiau una de cealaltă.

— Distanța față de *Asturias* nouă mii de yarzi, a raportat *Ensign* Thompson.

— Mulțumesc, *Ensign*. *Commander* Bronson?

— Da, *Captain*?

— Puteți deschide focul. Alternați focul cu bateriile principale, vă rog.

Ofițerul executiv a transmis ordinul, iar cele patru tunuri de zece *inch*, așezate în eșalon în turele duble din prova și din pupa, au tras secvențial. Prin eșalonarea focului, tunurile principale au tras un foc la fiecare aproximativ șase secunde. Nava s-a cutremurat la reculului fiecărui foc, dar nu la fel de puternic ca în cazul în care toate cele patru ar fi tras simultan. Cele trei tunuri de șase *inch* de la tribord s-au alăturat, cu detunături înalte și ascuțite în comparație cu cele de zece *inch*.

Crenshaw a privit rezultatul focurilor.

— Se pare că bateria prova a tras prea sus, iar cea din pupa a ratat tribordul lor.

— Așa este, *sir*.

A doua salvă de foc a fost mult mai bună. Poate că Crenshaw avea cea mai veche navă din această escadră, dar marinarii ei îi împărtășeau dragostea pentru ea.

Cel mai bine antrenat echipaj din Navy.

Și ca rezultat: un obuz a smuls un catarg de pe *Asturias*.

Nicio pagubă reală, dar asta îi va pune pe gânduri, mai ales că urma a doua salvă.

— Semnal de la nava-amiral către Divizionul torpiloare 2 și 3. Trebuie să avanseze pe flancuri și să atace *Españas*.

— La *Españas*? La ce se gândește *Fighting Bob*, *sir*, a întrebat Bronson.

Torpilele *Bliss-Leavitt Mark* 2 pe care le aveau la bord torpiloarele aveau o rază de acțiune maximă efectivă de 3.500 de metri. Cu toate acestea, focoasele lor erau mult mai eficiente împotriva navelor mai mici, cum ar fi crucișătoarele blindate, nu împotriva cuirasatelor.

— Se pare că *Admiral* Evans crede acele rapoarte despre blindajul ușor de pe *Españas*, în special sub linia de plutire.

Crenshaw a dat din cap în sinea lui. *Și acum ordinele noastre au mai mult sens*.

Cele cinci nave mai mici ale Divizionului de torpiloare s-au năpustit pe sub proiectilele de doisprezece și treisprezece *inch* lansate de pe cuirasate. Evans își sincronizase perfect manevra. Torpiloarele spaniole și-au schimbat cursul pentru a le întâmpina, dar cuirasatele și crucișătoarele spaniole își îndreptaseră deja bateriile secundare spre navele mari americane. Schimbarea țintei ar fi luat timp, permițând torpiloarelor să se apropie mai mult înainte de a primi focul.

Strigătul marinarului de veghe a întrerupt contemplația lui Crenshaw.

— *Sir*! *Kansas*!

Crenshaw își întoarse binoclul în față. Un obuz spaniol a distrus catargul din spate al lui *Kansas*. Pierderea nu i-a afectat însă capacitatea de luptă și, în schimb, unul dintre proiectilele

sale de 12 *inch* a distrus turela din pupa a navei *España* aflată în frunte. Nava spaniolă a lăsat o trenă de fum, dar a ripostat din turela prova și a mai lansat două obuze care au ridicat gheizere de o parte și de alta a lui *Kansas*.

— Domnule Nielson, a-ș aprecia dacă v-ați păstra atenția asupra îndatoririlor dumneavoastră.

Nielson a răspuns cu un zâmbet.

— *Aye*, *Captain*.

— Domnule Bronson. Vă rog să-i transmiteți lui *Lieutenant* Boyd complimentele mele. Informează-l că *Chief Boatswain's Mate* Nielson apreciază acuratețea lor, dar că eu cred că se poate mai bine.

Bronson a zâmbit larg în timp ce a deschis tubul portavoce.

— *Aye, aye, sir!*

Două obuze spaniole care au explodat alături de ei într-o succesiune rapidă le-au șters zâmbetele de pe față.

— Se pare că *Asturias* ar vrea să îi acordăm atenție.

— Într-adevăr, *Captain*.

Nielson s-a întors de la tuburile portavoce.

— Avarii, domnule Nielson? a întrebat Crenshaw.

— Am pierdut două dintre bărcile de salvare de la tribord. Doi *marines* de la tunul *one-pounder*[14] au fost uciși. *Sergeant* McDermott trimite înlocuitori pentru a vedea dacă pot pune tunul din nou în funcțiune.

— Mulțumesc.

Crenshaw își ridică binoclul. Fumul înconjura *Reina*, dar a doua *Asturias* își reglase tirul pe *Texas*.

— Se pare că *Texas* a decis că *Reina* era amenințarea cea mai mare.

— Da, domnule Bronson, și plătește pentru această decizie.

— Lui *Captain* Blandin nu-i stă în fire să facă o astfel de greșeală.

— Nu a făcut o greșeală, *Commander*.

Ochii lui Crenshaw au devenit glaciali.

---

[14] tun care lansează proiectile în greutate de 1 *pound*.

— *Reina* nu mai reprezintă o amenințare la fel de mare pentru noi, dar ar fi putut spulbera Divizionul de nave torpiloare. Și-a asumat un risc.

Crenshaw și-a ascuns tresărirea când un obuz de 9,4 *inch* a căzut pe *Texas*. Chiar pe puntea de comandă. *A plătit cu viața pentru acea decizie.*

— Domnule Bronson, vă rog să aveți bunăvoința de a schimba focul către a doua *Asturias*.

— *Sir*, prima încă trage în noi.

Căpitanul și-a întors binoclul spre ea.

— Da, așa este, dar numai din turela prova și cred că *Pennsylvania* se poate ocupa de ea. În plus, a doua *Asturias* are în mod clar artileriști mai buni, nu credeți?

Bronson a dat din cap și a transmis ordinul. Trăgând cu bateriile principale în mod secvențial în loc de salvă, nu numai că menținea nava mai stabilă, dar le permitea artileriștilor să își schimbe ținta fără a-și pierde aproape deloc ritmul. Crenshaw a estimat că pierduseră doar vreo cincisprezece secunde.

Au fost cincisprezece secunde bine cheltuite, de asemenea, deoarece prima lovitură de la turela prova a aterizat la numai zece metri în fața celei de-a doua *Asturias*, făcându-o să vibreze și să încetinească din cauza șocului.

— Domnule Neilson, *Chief* Williams este încă comandantul echipei de la Turela 1?

— Este, *Captain*.

— Vă rog să-i transmiteți felicitările mele lui și echipajului său. A fost o primă lovitură bună.

— *Aye, aye, Captain*.

Crenshaw și-a întors binoclul spre *Connecticut* și *Kansas*. Ambele păreau să fi suferit mai multe avarii, dar niciuna nu părea încapacitată. Încă făceau cu ușurință șaisprezece noduri și toate bateriile lor principale continuau să tragă.

Și făceau o treabă bună. Ambele *Españas* lăsau trene de fum, deși păreau în mare parte operaționale.

Apoi s-a întors la navele torpiloare. Divizionul 3 s-a trezit într-o *încăierare* cu torpiloarele spaniole, și se învârteau una în jurul celeilalte. În ceea ce privește În ceea ce privește Divizionul 2, a

treia sa navă primise mai multe lovituri și se scufunda la pupa. Cu toate acestea, celelalte patru aveau cale liberă și păreau să fie pe punctul de a-și lansa *peștii*.

Da! Caraibe este o mare americană, nu fieful vreunui monarh european nenorocit.

Nava lui a punctat acest gând cu încă un obuz lansat de bateria principală din prova. Crenshaw i-a urmărit zborul și și-a păstrat chipul impasibil când proiectilul a lovit direct deasupra liniei de plutire, la mijlocul crucișătorului spaniol. Aceasta a deschis o gaură în bordaj, iar crucișătorul s-a înclinat aproape imediat.

Restul celor de pe puntea de comandă nu a fost la fel de reținuți. De aceea i-a luat o clipă să realizeze că *Lieutenant* Washington țipa la el.

— *Sir! Sir!* Washington făcea semne cu o mână. *Captain* Crenshaw! Semnal de la Divizionul 1 torpiloare.

Crenshaw își coborî binoclul.

— Da, domnule Washington?

— O altă escadră spaniolă la *vedere* pe direcția 170. La aproximativ douăzeci de mii de metri de navele torpiloare. Câteva nave mai mari, dar nu avem confirmarea Clasei.

— Confirmă și transmite asta amiralului.

— Cred că cred că nava-amiral a preluat notificarea, *sir*.

— Dacă *Admiral* Evans dorește să mă sancționeze pentru redundanță în timp ce mă asigur că știe de existența unei flote inamice, este binevenit să o facă, domnule Washington.

— *Aye*, *sir*.

— Ce credeți că va face amiralul, *Captain*?

— Ei bine, domnule Bronson, este o încurcătură, nu există nicio îndoială. Avem escadrila Santiago în corzi, dar avem nevoie de timp pentru a-i termina. Nu putem face asta cu o altă escadrilă angajată în luptă cu noi cu noi.

Ca și cum l-ar fi confirmat pe Crenshaw, o torpilă a explodat împotriva navei *España* din frunte. Aceasta s-a cutremurat, înclinându-se puternic. Cu toate acestea, cealaltă *España*, pentru prima dată, a marcat o lovitură în plin, imediat în spatele turelei din pupa a lui Kansas. Nava nu a fost avariată foarte

grav, dar obuzul de 12 inch i-a afectat în mod clar motoarele și a încetinit.

— Nava-amiral către Divizionul-1 torpiloare. Trebuie să facă tot posibilul pentru a ține la distanță escadra spaniolă din sud.

— Divizonul a confirmat, a raportat Washington.

Ofițerul de transmisiuni făcu o pauză.

— *Sir*, ei raportează încă două *España* și cel puțin două crucișătoare blindate, împreună cu un alt Divizion de torpiloare.

Crenshaw a dat din cap.

În acel moment, două obuze de 9,4 inch au lovit *Texas* într-o succesiune rapidă, una în mijlocul navei și una la pupa. Imediat a început să se încline, în timp ce o coloană uriașă de fum negru se ridica deasupra sa.

— *Bosun*, lansează bărcile de sal...

Ochii lui Crenshaw s-au îngustat și și-a rotit binoclul de la Texas la Divizionul-1 torpiloare. A ezitat.

— *Sir*?

— Da, domnule Bronson?

A aruncat o privire spre ofițerul său executiv, care se uita atent la cele două Asturias.

— Se pare că Pennsylvania și-a reglat tirul. A lovit acea Asturias de cel puțin două ori.

— Excelent.

Crenshaw a dat din cap cu fermitate.

— Domnule Nielson, aveți amabilitatea de a lansa la apă bărcile de salvare. Pe toate. Folosiți toți *ensigns* și *midshipmen*. Aceasta este o ocazie bun[pentru ei de a căpăta ceva experiență.—

— Toate bărcile, *sir*?

— Toate. Asigurați-vă că au echipaj complet. Folosiți bucătarii și tâmplarii și pe oricine ne putem lipsi. Luați fiecare persoană care nu ocupă un post crucial sau care nu servește ca și cărbunar de rezervă.

A ezitat o clipă.

— Iar pe una dintre ele o vei comanda personal.

— Dar...

— Nielson! Fă cum îți spun eu. Pune la apă bărcile alea și salvează tot ce poți din echipajul de pe *Texas*.

Bărbatul mai în vârstă și-a îngustat ochii.

Crenshaw a bătut într-o balustradă.

— Domnule Nielson, vă voi mulțumi că îmi executați ordinele. Doar dacă nu cumva, desigur, preferați să vă acuz de insubordonare?

— Nu, *sir*. Voi executa ordinele dumneavoastră. *Sir*.

— Mulțumesc, domnule Nielson.

Bosun și-a pregătit fluierul, apoi a ieșit de pe punte, luându-i cu el pe *Midshipman* Howell și pe *Ensign* Thompson.

— Ce plănuiți, *sir*? Probabil că vom avea nevoie și noi de câteva dintre aceste bărci, a întrebat *Commander* Bronson după ce Nielson a plecat împreună cu cadeții.

Crenshaw a aruncat o privire către ofițerul său executiv.

— Anunță-mă în momentul în care bărcile sunt lansate la apă. Între timp, de ce nu preiei dumneata postul de semnalizare? Deși cred că domnul Nielson este perfect capabil, cred că ar trebui să avem cel puțin un *lieutenant j.g.* la comandă. Nu sunteți de acord?

Bronson a înclinat capul și a aruncat o privire spre sud, spre Divizionul de torpiloare, care accelerase în direcția noilor sosiți.

— *Aye*, *sir*. Sunt de acord.

S-a dus la postul de semnalizare.

— Domnule Washington, vă înlocuiesc.

— Domnule Washington, a adăugat Crenshaw.

— *Sir*?

— Veți fi ofițerul superior al tuturor bărcilor de salvare. Cu toate acestea, vă îndemn să faceți ceea ce sugerează domnul Nielson. *Bosun* m-a ajutat enorm de-a lungul anilor și sper că va face același lucru pentru dumneavoastră.

— Ăă, *aye*, *sir*!

Tânărul nedumerit a părăsit puntea de comandă.

Crenshaw privea bătălia, răspunzând sec atunci când era nevoie, dar nu a mai spus nimic altceva în următoarele zece minute.

— *Sir*, bărcile sunt la apă, a anunțat Bronson.

— Mulțumesc, domnule Bronson.

— A doua escadră spaniolă reperată, a raportat observatorul. Distanța de aproximativ paisprezece mii de metri.

— Excelent - s-a întors spre timonă. Domnule Aitken, adu-ne pe un curs de 170.

— Ce? a întrebat timonierul surprins.

— Întoarce-ne, flăcăule, a spus Crenshaw cu blândețe. Torpiloarele ar dori puțină companie. Hai să nu pierdem timpul.

Aitken s-a uitat la Bronson, dar ofițerul executiv nu a făcut decât să răspundă cu o privire amicală. A rotit timona.

* * *

— Ce naiba face Crenshaw, *sir*? a răbufnit *Lieutenant* Holden.

— Ce vreți să spuneți, domnule Holden?

Amiralul Evans s-a uitat în jur.

— Nu cred că a fost lovit, dar și-a întors nava spre sud.

Evans și-a ridicat binoclul și a studiat situația.

— Vă rog să-i transmiteți complimentele mele și să solicitați statusul său. A suferit vreo avarie?

— Crenshaw raportează că nu a suferit avarii semnificative.

— În acest caz, vă rog să-l informați că trebuie să-și reia locul în formație.

— *Aye, aye, sir*.

* * *

— Domnule, un mesaj de la nava-amiral, a raportat Bronson.

— A fost rapid. Oamenii lui *Fighting Bob* sunt foarte atenți.

Bronson zâmbea.

— Complimentele lui și cere statusul nostru. Am suferit avarii?

— Spune-i că nu am suferit pagube semnificative.

După o clipă:

— În acest caz, cere să ne întoarcem imediat la locul din formație.

Crenshaw și-a întors binoclul spre Connecticut și a zâmbit. *Probabil că Fighting Bob se uită la mine chiar în acest moment.*

— *Sir*, cum ați dori să răspundeți?

— Hmmm. Care a fost acel citat al lui Teddy după ce a câștigat?.

Crenshaw s-a gândit un moment.

— Ah, da. Transmiteți: "*Este mult mai bine să îndrăznești lucruri măreațe, să câștigi triumfuri glorioase, chiar dacă sunt marcate de eșecuri, decât să te numeri printre acele biete spirite care nu se bucură și nici nu suferă prea mult, pentru că trăiesc într-un crepuscul cenușiu care nu cunoaște nici victoria, nici înfrângerea*."

Bronson a chicotit.

— Nu am mai fost ofițer de transmisiuni de câțiva ani, *sir*, dar o să încerc.

— Am încredere deplină în dumneata, domnule Bronson.

— Și dacă face o greșeală, îl voi ajuta pe *Commander*, s-a făcut auzit Nielson în timp ce intra pe puntea de comandă.

Crenshaw s-a întors, surprins.

— Domnule Nielson, ce căutați aici? Ți-am ordonat să pleci de pe nava mea.

— A fost nava mea cu mulți ani înainte de a veni dumneavoastră la bord, *sir*.

Stătea în fața căpitanului, cu bărbia ridicată și ochii îngustați.

Crenshaw l-a privit lung.

— Așa a fost, *Bosun*. Așa a fost. Aveți dreptate, ca de obicei.

Făcu un gest.

— Deci... reia-ți locul.

— *Aye*, *sir*!

* * *

— Te gândești la ce cred eu că te gândești, flăcăule? întrebă meditativ Evans.

— Ce-a fost asta, *sir*? a întrebat Holden.

— Nimic, *Lieutenant*. A răspuns

— Începe să răspundă, dar se pare că este un semnal lung, iar ofițerul său de semnalizare este surprinzător de lent.

— Într-adevăr?

— *Sir*, a răspuns: "*E mult mai bine este să îndrăznești lucruri măreț*e...". Holden făcu o pauză. *Sir*, a trimis înapoi începutul discursului de victorie al președintelui ales Roosevelt.

— La naiba cu el, a șoptit Evans.

— Ce să răspund, *sir*?

— Să-l ia naiba.

— Vreți să transmit asta?

Ochii lui Holden se măriră.

— Nu, *Lieutenant*.

Fighting Bob s-a gândit o clipă.

— Spune-i: "Felicitări pentru că ți-ai găsit Fort Fisher[15]." Semnează "Gimpy"

— *Gimpy*, *sir*?

— Crezi că nu știu cum îmi spun băieții? Și am câștigat șchiopătatul ăsta cu peste patruzeci de ani în urmă. Sunt mândru de el.

Ochii lui înghețați l-au fixat pe *lieutenant*.

— Am spus "Gimpy" și am vorbit serios.

— Foarte bine, *sir*.

* * *

— Semnal de la nava-amiral, *sir*.

— Ei bine, domnule Bronson?

Ofițerul executiv a zâmbit.

— Spune: "Felicitări pentru că v-ați găsit propriul Fort Fisher" și a semnat: "Gimpy".

---

[15] Fort Fisher – port al Confederației din timpul Războiului Civil american. Cucerirea sa de către *unioniști* a fost un fapt decisiv pentru cucerirea Carolinei de Nord.

Cei de pe punte au chicotit, apoi au revenit sobri când și-au amintit prin ce trecuse *Fighting Bob* în acea bătălie. Faptul că piciorul său nu a fost amputat fusese un miracol, deși nu a mai mers niciodată corect.

— Domnule Bronson, trimiteți-i lui Evans: ”*Non sibi sed patriae*[16].”

* * *

Evans nu a auzit răspunsul, deoarece își întorsese privirea spre escadra din Santiago de Cuba. Avariile suferite de *Connecticut* nu erau superficiale, dar nava era încă în luptă. Două proiectile de 12 *inch* au lovit țintat în succesiune rapidă, iar *España* a început să fumege puternic și să se încline la tribord. Evans a putut vedea cum membrii echipajului începeau să sară de pe bord și cum bărcile erau coborâte.

— Vă rog să-l rugați pe *Captain* Osterhaus să schimbe focul pe cealaltă *España*. Să o terminăm cât mai repede cu putință, apoi să eliminăm crucișătoarele blindate.

— *Aye*, *sir*.

— *Sir*, *Texas* începe să se scufunde.

— Văd asta, domnule Holden. Totuși, se pare că au recuperat majoritatea echipajului de pe ea.

— *Aye*. Și a distrus-o pe *Reina Regente*.

— Da.

Escadra Santiago de Cuba fusese înfrântă, dar cu cealaltă escadră venită aici, Evans trebuia să o anihileze sau să o aibă în spate în timp ce se lupta cu noile nave.

Ceea ce Crenshaw știa.

* * *

— Cap 170, *sir*, a raportat Aitken.

— Excelent. Cu toată viteza posibilă direct spre linia spaniolă.

— *Aye, aye, sir.*

[16] Non sibi sed patriae – în limba latină: *Nu pentru sine, ci pentru patrie*.

Crenshaw s-a întors spre Nielson.

— Aveți amabilitatea de a-l informa pe *Lieutenant* Boyd să înceteze focul cu bateriile noastre principale. El poate continua să tragă cu toate bateriile intermediare care pot ajunge la escadra Santiago.

— *Aye, sir.*

Privirea lui Nielson a devenit circumspectă, căci voia să întrebe de ce să trimită pe cineva pentru un ordin care putea fi comunicat prin intermediul tuburilor portavoce.

Apoi, *Captain* a continuat:

— De asemenea, trebuie să-l pui să întoarcă bateria din pupa spre înainte. Apoi să pregătească toate posturile relevante pentru a trage cu ambele turele înainte.

Ochii lui Nielson s-au limpezit cu înțelegere. A încremenit în poziție de *'drepți'*, a salutat, apoi a plecat.

— Ambele baterii înainte, *sir*? a întrebat Bronson.

— Pentru asta a fost proiectată 'doamna' noastră, nu-i așa?

— Ei bine, da, dar șocul provocată de tragerea tunurilor de zece *inch* va provoca pagube imense la mijlocul navei.

— Știu, domnule Bronson. Eram cadet în '99 când am încercat ultima dată.

— Atunci... – se gândi la asta, apoi spuse – Bineînțeles, *sir*.

Un obuz a explodat la o sută de metri de babord.

— Se pare că spaniolii din a doua escadră ne-au observat.

— Așa este, *sir*.

— Care este distanța noastră față de *España* din fruntea formației?

— Unsprezece mii de metri, *sir*.

— Anunță-mă când suntem la zece mii de yarzi distanță.

O liniște relativă a cuprins nava când ultimele tunuri intermediare din spate au încetat să mai tragă.

Nielson s-a întors.

— Totul este pregătit, *sir*.

Crenshaw a dat din cap.

— Mulțumesc.

Și-a întors binoclul spre rămășițele împrăștiate ale Divizionului-1 torpiloare. Doar una dintre cele cinci nave ale sale rămăsese intactă și, judecând după poziția sa, își lansase deja torpilele. Dintre celelalte, una se răsturnase, iar alte două erau puternic înclinate și scoteau fum. O alta se *zvârcolea*, în timp ce echipajul său abandona nava. Se părea că tot ce reușiseră să facă era să lovească cu o torpilă unul dintre crucișătoarele blindate spaniole. Acesta ieșise din linie, dar mai rămăseseră cele două *Españas* și restul escadrei.

— Distanța până la *España* din frunte zece mii de metri, *sir*.

Mai multe obuze au explodat, zguduind nava.

— *Gentlemen*, suntem pe cale să ne pierdem auzul. Luați deciziile pe care le considerați potrivite să o ajute pe 'doamna' noastră în atacul asupra spaniolilor.

— *Aye, sir.*

— Domnule Bronson, vă rog să vă mergeți la bateria de torpile din babord. Lansați asupra primei ținte disponibile.

— Dar, *sir*...

— Timpul pentru semnale a trecut, domnule Bronson, și este puțin probabil ca cineva de aici sau de acolo să mă audă ordonând lansarea. Aveți amabilitatea de a vă asigura că veți folosi bine torpilele.

— *Aye, aye, sir.*

— Domnule Boyd, a ordonat Crenshaw prin tubul portavoce. Deschideți focul. Continuați focul secvențial cu bateriile principale.

Răspunsul ofițerului de artilerie a venit sub forma focului de la turela prova.

Toată lumea de pe puntea de comandă a anticipat tirul turelei din pupa, dar chiar și așa, șocul și detunătura au fost mult mai mari decât se așteptau.

Crenshaw și-a scuturat capul pentru a și-l limpezi. În timp ce făcea acest lucru, a putut simți cum nava sa protesta din cauza efortului. *Nu se simte bine!*

Nielson a sărit la timonă, pentru că Aitken abia dacă mai reușea să păstreze controlul asupra ei. L-a împins pe timonier la o parte și a corectat cursul navei, chiar înainte ca turela din

pupa să tragă din nou. A readus-o pe direcție din nou, și din nou la următoarea salvă. Crenshaw și-a ridicat binoclul ca să vadă cum proiectilele lor zburau spre spanioli.

Fără turela din pupa, nu vom fi o amenințare prea mare, dar dacă virez și-mi expun bordul, voi fi o țintă mult mai ușoară.

Un alt proiectil a percutat apa departe de babordul cuirasatului spaniol.

* * *

— Dar suntem în continuare depășiți numeric, dacă rapoartele de la Divizionul-1 torpiloare sunt corecte, a murmurat Evans.

— Așa se pare, *sir*. Practic, spaniolii au distrus acel Divizion. Doar una dintre nave pare nevătămată, iar aceasta și-a lansat deja torpilele.

— Au provocat vreo avarie?

— Poate o lovitură directă asupra uneia dintre *Asturias*.

— Orice lucru ajută, a oftat Evans.

Și-a întors binoclul spre nava lui Crenshaw.

— Trage cu ambele turele direct în față.

— Credeam că au stabilit că șocurile au provocat prea multe avarii la mijlocul navei. Și nu-i afectează oarecum distanța de tragere?

— Crenshaw nu pare îngrijorat de această perspectivă.

Un obuz a percutat pe *Connecticut*, dar din fericire era de patru *inch* și a ricoșat în blindaj. Totuși, a atras atenția lui Evans înapoi la lupta din fața lui.

* * *

Crenshaw a văzut cum primele opt proiectile au trecut pe lângă țintă, la stânga sau la dreapta, în timp ce Nielson se străduia să preia controlul. Apoi, însă, a simțit efectul, în timp ce șocul produs de recul a torsionat nava de război de șapte mii de tone într-un mod pe care constructorii ei nu îl luaseră în

considerare în mod corespunzător. Fiecare corecție dura mai puțin, pe măsură ce anticipa lovitura.

Și asta a stabilizat bateriile.

O nouă lovitură a nimerit imediat în fața unei *España*. A provocat o mică gaură în prova, care s-a mărit pe măsură ce nava de luptă spaniolă se avânta cu viteza de optsprezece noduri.

Căpitanul spaniol a scos *España* din formație, și nu numai că a limitat pagubele la prova sa, dar a deschis câmp de tragere pentru trei dintre turelele sale principale asupra lui Crenshaw. O fi fost nava sa avariată, dar încă mai putea să participe la luptă cu șase tunuri de 12 *inch* și zece de 4 *inch*.

Echipajul lui Boyd a tras două proiectile de șase *inch* în partea laterală a navei în timp ce aceasta se întorcea, dar asta nu a împiedicat *España* să dezlănțuie o canonadă asupra navei lui Crenshaw.

Un obuz de patru *inch* a trecut prin cazemata de la tribord, la mijlocul navei, a tunului de șase *inch*. Un alt proiectil de patru *inch* a trecut direct prin coșul de fum din pupa.

Mai rău a fost obuzul de 12 *inch* care a trecut prin cazemata tunului de 6 *inch* din prova-tribord. A distrus complet tunul, trimițând țeava peste rămășițele provei. A ridicat toată puntea din față într-o furtună de tec și oțel care a împroșcat puntea de comandă, în timp ce nava trecea direct prin norul de resturi cu aproape șaptesprezece noduri.

O bucată de oțel spulberă fereastra punții de comandă și un ciob de sticlă îi străpunse coapsa lui Crenshaw. A țipat, dar apoi a scos o batistă și a înfășurat-o în jurul rănii. *Cred că eu voi fi următorul 'Gimpy'.*

Și-a ridicat din nou binoclul exact la timp pentru a vedea cum un proiectil de zece *inch* percutează turela din babordul navei *España*. A explodat într-un jet de flăcări, iar *España* s-a îndepărtat.

— *Lieutenant* Boyd, schimbă focul spre următoarea *España*, a strigat în tubul portavoce.

A strigat ordinul de mai multe ori până când a văzut turelele rotindu-se.

Alte proiectile au explodat în jurul navei sale. Cele două *Asturia* ieșiseră din formație pentru a deschide câmp de tragere tunurilor de de 9,4 *inch*, iar obuzele lor au căzut în jurul navei.

Bine, cel puțin am reușit să-i scoatem din formație. Și acum suntem la doar trei mii de metri distanță. Poate că le putem da altceva la care să se gândească.

— Domnule Nielson, întoarceți-vă pe direcția 200, vă rog.

În timp ce Nielson rotea timona, Crenshaw a strigat schimbarea de curs în tubul portavoce, către *Lieutenant* Boyd.

În timp ce nava executa manevra de schimbare de curs, turelele s-au rotit pentru a ajunge pe direcția țintelor, iar Crenshaw a privit totul cu atenție. *Acum!*

Peste navă s-au auzit două *thump*, când Bronson a lansat două torpile spre una dintre *Asturia*. Torpila de șase *inch* de la mijlocul navei și cealaltă din pupa-babord, până atunci fără țințe, au fost de asemenea lansate. Cel puțin una a lovit *Asturias*.

Din păcate, echipajul crucișătorului spaniol era la fel de ager. Un proiectil de 9,4 inch a explodat la babordului navei. Nu a penetrat în totalitate, dar a lovit chiar în locul unde se aflau tuburile torpilelor din babord.

La revedere, Commander Bronson, s-a gândit Crenshaw. A văzut un alt proiectil de 6 *inch* lovind în locul corespunzător de pe *Asturias* și s-a concentrat din nou asupra bătăliei.

Acum, dacă am reușit să dăm o lovitură sau două la cealaltă España...

Ca și cum i-ar fi fost auzită ruga, un alt proiectil, de 10 *inch,* a percutat cea de-a doua turelă. Când fumul s-a risipit, unul dintre cele două tunuri de 12 *inch* pe care le adăpostea era îndreptat într-un unghi ciudat și din el ieșea fum.

Dar fumul venea și din turela din turela prova, care nu fusese lovită. Două obuze de 12 *inch* s-au ridicat în direcția lui.

A privit impasibil. *Unul dintre ele va rata la babordul nostru. Dar celălalt...*

Nava sa fusese incredibil de inovativă la vremea ei. Fusese un loc în care constructorii americani de nave își perfecționaseră meșteșugul. Lecțiile învățate la construcția au făcut mai bune

toate celelalte nave de luptă americane, inclusiv *Connecticut* și *Kansas*.

Printre aceste lecții se număra necesitatea unui blindaj mai gros la partea superioară și pe puntea principală.

* * *

Crenshaw are oarece avarii, se gândi Evans. *Și au ieșit din formație. Ne-a dat cel puțin o jumătate de oră.*

În acel moment, obuzul de 12 *inch* a căzut pe nava lui Crenshaw. Un fulger de foc s-a ridicat din ea. O explozie secundară a zguduit-o. Apoi, o a treia a rupt-o în două, spulberând suprastructura și aruncând puntea de comandă la distanță. Șapte mii de tone de oțel și carne s-au scufundat în albastrul limpede și perfect al Caraibelor aproape cât ai clipi din ochi.

Toți cei de pe puntea de comandă, cu excepția unei singure persoane, și-au ținut răsuflarea văzând cum Crenshaw și *'doamna'* sa au murit aproape instantaneu.

Dar nu și Evans. El se întorsese deja spre escadra *Santiago*. Ambele *Españas* erau acum în mod clar scoase din luptă. Singura navă care mai avea o oarecare capacitate de luptă era un crucișător blindat *Asturias*, dar asta s-a terminat destul de repede când două obuze lansate de *Pennsylvania* i-au detonat magazia de muniții din pupa într-o explozie care i-a spulberat toată partea din spate.

— Bine, a mormăit. *Lieutenant* Holden, aveți bunăvoința de a da semnalul către toate unitățile. Reveniți în formație. Raportați cea mai bună viteză disponibilă. Vă rog să ordonați ca *West Virginia* să se așeze în spatele lui *Pennsylvania*. Toate navele care nu pot menține cel puțin 12 noduri să se ralieze cu *Culgoa*.

Asta a durat ceva timp. Din fericire, mulțumită lui Crenshaw, escadra de atac a avut timp. Escadra spaniolă își refăcuse formația și ea, și depășea cu puțin în armament navele lui Evans, dar asta nu avea nicio importanță.

— *Lieutenant* Holden, semnalizează tuturor navelor.

Făcu o pauză, masându-și rana veche de pe coapsă și și-a amintit de atacul de la Fort Fisher.

Asta va fi ultima mea luptă, pun pariu. Să o facem să conteze.

Fighting Bob s-a îndreptat spatele și a ordonat impetuos:

— Transmite asta: Crenshaw și echipajul lui au murit pentru a ne da această șansă. Îi vom da afară pe spanioli din Caraibe pentru totdeauna, și asta se va întâmpla din cauza acelei nave, a căpitanului și a echipajului ei. *Gentlemen*, foc de voie și...

— Și ce, domnule? a întrebat Holden.

— Amintiți-vă de *Maine*[17]!

* * * * *

SFÂRȘIT

[17] USS Maine – navă americană scufundată în portul Havana în Februarie 1898. Motivul oficial al declanșării Războiului americano-spaniol în aprilie.